

Lovforslag nr. L 333. Fremsat den 27. maj 1993 af indenrigsministeren (Birte Weiss)

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 462 af 26. juni 1987 som ændret senest ved lov nr. 482 af 24. juni 1992, foretages følgende ændringer:

1. I § 42 a, stk. 2, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»En kommune kan endvidere efter aftale med Direktoratet for Udlændinge tilvejebringe og drive sådanne indkvarteringssteder.«

2. I § 42 a, stk. 2, indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter regler for kommunernes deltagelse i finansieringen af tilvejebringelsen og driften af indkvarteringssteder for udlændinge, der er nævnt i stk. 1, herunder om statens dækning af udgifterne.«

§ 2

I lov nr. 933 af 28. november 1992 om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra

det tidligere Jugoslavien m.v. foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 2, indsættes efter 1. punktum som nyt punktum:

»En kommune kan endvidere efter aftale med Direktoratet for Udlændinge tilvejebringe og drive sådanne indkvarteringscentre.«

2. I § 7 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter regler for kommunernes deltagelse i finansieringen af tilvejebringelsen og driften af indkvarteringscentre for personer, der er meddelt opholdstilladelse efter denne lov, herunder om statens dækning af udgifterne.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 1993.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget tilsigter at gøre det muligt for landets kommuner – efter nærmere aftale med Direktoratet for Udlændinge – at tilvejebringe og drive indkvarteringssteder for asylansøgere og for personer, der er meddelt opholdstilladelse i medfør af loven om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien.

Lovforslaget skal ses som et led i regeringens samlede bestræbelser på i højere grad at inddrage de kommunale kræfter i arbejdet med modtagelse og indkvartering af asylansøgere.

Langt hovedparten af de asylansøgere, der indrejser til Danmark, indkvarteres på særlige asylcentre, hvor de her opholder sig, medens deres asylsag behandles. Der er dog enkelte asylansøgere, der er indkvarteret privat.

Udlændingelovens § 42 a, stk. 2, udgør lovgrundlaget for tilvejebringelsen og driften af asylcentre. Af bestemmelsen fremgår, at det er Direktoratet for Udlændinge, der tilvejebringer og driver indkvarteringssteder for asylansøgere, samt at dette kan ske i samarbejde med Dansk Røde Kors.

Med henblik på varetagelsen af opgaven med drift af asylcentre har Direktoratet for Udlændinge indgået en rammeoverenskomst med Dansk Røde Kors, hvori rammerne for Dansk Røde Kors deltagelse i arbejdet er beskrevet.

Efter overenskomsten er Direktoratet for Udlændinge forpligtet til at stille indkvarteringscentre til rådighed i driftsklar stand. Dansk Røde Kors varetager herefter de opgaver, der er forbundet med den daglige drift og forplejning af asylansøgerne på centrene, ligesom Dansk Røde Kors varetager visse sundhedsmæssige opgaver i forhold til asylansøgerne. Dansk Røde Kors forestår endvidere et særligt undervisningsprogram for asylansøgere på centrene.

Tilsvarende er det i § 7, stk. 2, i lov nr. 933 af 28. november 1992 om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. fastsat, at det er Direktoratet for Udlændinge, der tilvejebringer og driver særskilte indkvarteringscentre for

de personer, der er meddelt opholdstilladelse efter loven. I bemærkningerne til lovforslaget er det angivet, at også varetagelsen af indkvarteringsopgaverne i forhold til denne persongruppe forudsættes at ske på grundlag af en overenskomst mellem Direktoratet for Udlændinge og Dansk Røde Kors. Hvad angår tilbud om undervisning, kurser samt gennemførelse af forskellige kulturelle og sociale aktiviteter forudsættes disse imidlertid varetaget af Dansk Flygtningehjælp.

Efter regeringens opfattelse bør så mange kommuner som muligt involveres i arbejdet med modtagelse af asylansøgere. Mange kommuner gør allerede i dag en stor indsats i forhold til modtagelsen af asylansøgere, ligesom mange kommuner også gør en stor indsats i forbindelse med arbejdet med integration af personer, der er blevet anerkendt som flygtninge i Danmark. Lovforslaget skal ses som en udbygning af kommunernes mulighed for at deltage i arbejdet med udlændinge.

Direktoratet for Udlændinge vil fortsat stå som den ansvarlige myndighed. En kommune vil skulle indgå aftale med Direktoratet for Udlændinge om driften af et asylcenter eller særligt indkvarteringscenter for personer fra det tidligere Jugoslavien, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse. Dette gælder også i de tilfælde, hvor en kommune ikke alene ønsker at drive et asylcenter, men tillige ønsker at tage aktiv del i tilvejebringelsen heraf, f.eks. gennem finansiering af nybyggeri.

Det er tanken i første omgang at arbejde med nogle få forsøgsordninger med drift af indkvarteringssteder i kommunalt regi. En nærmere evaluering af forløbet efter et stykke tid må herefter danne grundlag for de fortsatte vurderinger af, hvorledes den kommunale deltagelse i tilvejebringelsen og driften af asylcentre mest hensigtsmæssigt kan ske.

Lovforslaget indeholder en særlig bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter indenrigsministeren fastsætter regler for kommunernes deltagelse i finansiering af tilvejebringelsen og driften af asylcentre, herunder om statens dækning af udgifterne.

Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at medføre øgede udgifter. Der vil alene i kraft af bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte særlige finansierings- og tilskudsregler kunne blive tale om en anden fordeling af udgifterne mellem staten og kommunerne. Det er en forudsætning, at kommuner, der indgår i ordningen, kompenseres i fuldt omfang for driftsudgifter.

Anlægsudgifterne fordeles mellem staten og kommunerne efter regler fastsat af indenrigsministeren. Der er alene tale om frivillige ordninger for kommunerne.

Det er ikke muligt at skønne over omfanget af den ændrede fordeling af udgifterne. Det vides ikke, hvor mange kommuner der ønsker at indgå i ordningen. Det er endvidere forbundet med betydelig usikkerhed at skønne over behovet for asylcenterkapacitet.

Statens udgifter til kommunerne vil blive afholdt over finanslovens konto til underhold m.v. af asylansøgere.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Den foreslåede ændring af udlændingelovens § 42 a, stk. 2, tager sigte på at etablere det fornødne hjemmelsgrundlag for en inddragelse af kommunerne i driften af asylcentre, herunder tillige at skabe hjemmel til, at kommunen eksempelvis ved finansiering af nybyggeri kan tilvejebringe et asylcenter.

Der er idag ikke hjemmel til at kommunerne kan tilvejebringe og drive asylcentre.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, at kommunernes adgang til at tilvejebringe og drive asylcentre skal ske »efter aftale med Direktoratet for Udlændinge«. Det er således fortsat Direktoratet for Udlændinge, der i samme omfang som hidtil skal forestå den overordnede planlægning vedrørende tilvejebringelse og drift af asylcentre, samt indgå aftale med en kommune, der ønsker at drive et asylcenter.

Ved indsættelsen af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 3, gives mulighed for, at indenrigsministeren kan fastsætte regler om, at staten og kommunerne i fællesskab kan finansiere tilvejebringelse og drift af indkvarteringssteder for asylansøgere. Det vil være frivilligt for den enkelte kommune, om den vil indgå i en sådan ordning.

Der har fra nogle kommuner været ønske om at etablere lokale varianter af de præfabrikerede små landsbyer til husning af asylansøgere, som er ved at

blive etableret. Sådanne særlige ordninger vil betyde meget for den enkelte kommune, og vil være til gavn for lokalsamfundet både på kort og på lang sigt.

Det er hensigten at udnytte den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte regler, der giver mulighed for at staten betaler et beløb pr. indkvarteringsplads til etablering af eksempelvis præfabrikerede huse til husning af asylansøgere, svarende til prisen pr. indkvarteringsplads i de asylcentre, som staten etablerer. Det er endvidere hensigten at fastsætte regler, der giver mulighed for, at den pågældende kommune erhverver eller stiller et kommunalt ejet areal til rådighed for Direktoratet for Udlændinge, der herefter forestår oprettelsen af indkvarteringsstedet. Den pågældende kommune afholder udgifterne til etableringsfasen - herunder byggemodning, tilslutningsafgifter, administrationsudgifter m.v. Staten afholder udgifterne til de præfabrikerede huse. Efter en årrække, der aftales nærmere for hvert enkelt projekt, afstår staten bygningerne til den pågældende kommune. Kommunen kan herefter anvende asylcentret til det formål, der blev aftalt mellem staten og kommunen. Dette vil eksempelvis kunne være anvendelse til vandrehjem.

Det er endvidere tanken at give mulighed for, at staten kan yde et tilskud pr. indkvarteringsplads ved kommunalt byggeri til asylcenter, svarende til prisen pr. indkvarteringsplads i de asylcentre, som staten etablerer. Det pågældende byggeri vil efter en årrække kunne anvendes til andet formål end asylcenter.

De konkrete projekter vil blive forelagt Folketingets Finansudvalg.

Det er endelig tanken at udstede regler, hvorefter staten yder et driftstilskud til kommuner, der driver et asylcenter. Der vil blive tale om et tilskud pr. asylansøger, der maksimalt kan udgøre det beløb, staten anvender pr. asylansøger til driften, dvs. for tiden gennemsnitligt 110.000 kr. årligt pr. plads.

Til § 2

Ved den foreslåede ændring af § 7, stk. 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. skabes der dels mulighed for, at kommuner kan tilvejebringe og drive de særskilte indkvarteringscentre, der anvendes til indkvartering af personer, der er meddelt midlertidig opholdstilladelse i medfør af denne lov.

Som beskrevet i de almindelige bemærkninger har det hidtil været Dansk Røde Kors, der har forestået opgaverne med modtagelse, indkvartering og varetagelse af den daglige pleje, medens Dansk Flygtningehjælp har varetaget tilbuddene om undervisning,

kurser og forskellige aktiviteter for de pågældende personer.

Efter den foreslåede ordning vil der kunne indgås aftale om, at en kommune skal varetage samtlige de opgaver, som Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp ellers står for.

Vedrørende den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 3, henvises til bemærkninger ovenfor vedrørende den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 3.